

CARTEA DE AUR A EROILOR FORȚELOR NAVALE ALE ROMÂNIEI

**Editura MNMR
(Muzeul Național al
Marinei Române),
2024**

Atunci când ne-am decis, în cadrul colectivului științific al Muzeului Național al Marinei Române, să elaborăm o lucrare dedicată eroilor căzuți în războaie sau în alte misiuni de luptă, sub culorile Marinei Militare, demersul părea relativ facil.

Într-adevăr, în acest sens istoriografia românească dispune de lucrări valoroase, elaborate de ofițeri de marină cu state vechi în domeniul cultural, precum comandorul dr. Marian Moșneagu și comandorul dr. Ioan Damaschin. Lucrările realizate de ei au stat la baza demersului de față și se cuvine să arătăm că ne-am inspirat

din eforturile făcute de iluștrii predecesori în ceea ce privește evocarea sacrificiului marinarilor la frontierele de apă ale României.

Volumul „Cartea de Aur a Eroilor Forțelor Navale ale României” face parte dintr-un proiect mai amplu, început de ceva vreme, de promovare a modului în care valorile și tradițiile navale ale poporului român s-au exprimat prin dăruirea și credința în victorie a marinarilor, indiferent dacă vorbim despre cei militari, ori cei civili.

Muzeul Național al Marinei Române prezintă în cadrul expoziției permanente faptele de eroism și jertfele de care au dat dovadă apărătorii pe apă ai țării. De pildă, în cadrul sălii dedicate participării Marinei Militare la Prima Conflagrație Mondială, vizitatorii pot admira o dioramă, un sistem de expunere dedicat marinarilor care

s-au jertfit pe vedeta nr. 6 „Maior Nicolae Grigore Ioan”, în timpul luptelor aprige de la Turtucaia. Spațiul generos alocat celui de-Al Doilea Război Mondial cuprinde echipament de luptă, aproape complet, de la pistoale, pistoale-mitralieră, mitraliere, aruncătoare de mine etc., care ne vorbesc despre teribilele confruntări din zona Deltei Dunării, din iunie-iulie 1941, când ostașii din Regimentul de Infanterie Marină au dat un tribut de sânge dureros. Nu în ultimul rând, eroii din rândul Marinei Militare din timpul Revoluției Române sunt comemorați printr-o plachetă afișată în holul principal.

Chiar și așa, o listă completă a tuturor eroilor marinari a rămas un deziderat, ce-i drept dificil de atins, la care specialiștii muzeului au lucrat constant. Din păcate, Armata României a suportat recent tragedia din martie 2022, din Dobrogea, în care și-au pierdut viața opt militari, dintre care doi din Forțele Navale. Completarea listei de eroi este o datorie de onoare, însă trebuie spus că nu este una dorită de cei care au lucrat la acest tribut adus celor căzuți la datorie.

Proiectul asumat, așadar, de conducerea Muzeului Național al Marinei, sub coordonarea Statului Major al Forțelor Navale, cuprinde elaborarea, publicarea și diseminarea acestui volum, o ediție apărută în condiții grafice excepționale. Dar el constă și în instalarea unor standuri de prezentare electronice, unde publicul vizitator, interesat de faptele de eroism ale înaintașilor, le va putea accesa facil și rapid.

Revenind la lucrare, trebuie să arătăm că încă de la început ne-am propus să ilustrăm sacrificiul marinarilor români într-un context amplu, să ilustrăm luptele în care ei au căzut eroic și să subliniem importanța acestui sacrificiu pentru atingerea obiectivelor

războiului. Fiindcă suntem de părere că jertfa de sânge nu a fost în zadar, ea fiind o condiție din păcate necesară reușitei pe câmpul de bătălie, pe uscat, în aer sau pe mare.

Lucrarea este, deci, structurată pe capitole care sunt dedicate marilor conflicte la care a participat Armata României, pornind cu cel din 1877-1878. Rolul jucat de Corpul Flotilei, așa cum se numeau atunci Forțele Navale, a fost unul extraordinar, mai ales dacă luăm în calcul dimensiunea redusă a parcului de nave. Totuși, dând dovadă de un spirit de sacrificiu și de inventivitate remarcabile, marinarii români au zădărnicit tentativele de ofensivă ale flotilei otomane și au contribuit decisiv la forțarea Dunării și, deci, la victoria finală.

Nu a fost ignorată participarea Marinei Militare la cel de-Al Doilea Război Balcanic. Poate considerată de unii un exercițiu pentru adevăratul test, din 1916-1919, campania din 1913 a pus propriile probleme și a permis conducerii Marinei să-și verifice capabilitățile.

În Primul Război Mondial situația se schimbă oarecum. Divizia de Dunăre era deja o mare unitate tactico-geografică, dotată cu armament modern. Este deci de înțeles de ce rolul ei a fost considerat esențial în multe dintre confruntările duse pe teatrul de operații sud-estic, fie la Turtucaia, la Flămânda sau în luptele de apărare din Dobrogea. Trafic însă, tributul

de sânge a fost pe măsura forțelor navale implicate, pierzându-și viața ofițeri, subofițeri și soldați, atât la Dunăre, cât și din Divizia de Mare. Eforturile lor nu au fost inutile, sacrificiul fiind consemnat în monumente ridicate după înfăptuirea idealului național – unirea din 1918. Capitolul dedicat Marelui Război beneficiază de material fotografic inedit și de surse arhivistice, care întregesc tabloul acțiunilor navale.

„Marinari ai neamului în Marea Confruntare – Al Doilea Război Mondial (1941-1945)” este capitolul care încheie seria războaielor, dar nu și a pierderilor de vieți omenești în Marina Militară, din păcate. Marea Confruntare a reclamat cel mai mare tribut din rândurile marinarilor militari, pe măsura înclăștării titanice din 1939-1945, în vâltoarea căreia a fost prinsă și România. Trebuie menționat aici sacrificiul soldaților și cadrelor din Regimentul de Infanterie Marină, implicat în lupte crâncene în zona Deltei Dunării. Cea mai mare parte a morților și dispăruților din arma Marină revine acestui sector de front, martor al unor tragedii grele de imaginat, în acele prime luni de război în Est. Pierderile au continuat fără întreruperi, pe măsură ce submarinele inamice au intensificat lupta contra convoaielor române și germane spre est. O altă etapă a războiului în care Marina Regală a României a suferit mult a fost „Operația 60.000”. Au fost

salvați, cum se știe, peste 120.000 de oameni, dar această reușită nu a fost fără costuri de vieți omenești din rândul marinarilor care au recuperat suflete din infernul din Crimeea.

Cartea se încheie cu capitolul dedicat celor căzuți după 1945, cu două mari borne – Revoluția Română din 1989 și cei căzuți după 1990, în teatre de operații sau în misiuni de luptă pe teritoriul național. Sacrificiul lor nu este cu nimic mai prejos decât al iluștrilor predecesori, trecuți în neființă în războaie. Așa cum se precizează din titlul capitolului, ei sunt eroi contemporani ai Forțelor Navale Române, luându-și locul de cinste alături de cei din Războiul de Independență, cel de-Al Doilea Război Balcanic, Primul și Al Doilea Război Mondial.

Una dintre misiunile cele mai importante ale unui centru de cultură, precum Muzeul Național al Marinei Române, este tezurizarea mărturiilor trecutului. Iar dintre acestea, nu este nici un mai înălțătoare decât fapta de eroism suprem:

„Pentru a ne aduce omagiul eroilor neamului și în scopul întregirii panopliei eroilor Marinei Militare Române, dovedind și în felul acesta că EROII nu mor niciodată, aducem în fața contemporanilor CARTEA DE AUR A EROILOR FORȚELIR NAVALE ALE ROMÂNIEI!”

NOTE

[1] Muzeul Național al Marinei Române.